

Nyhetsbrev från SKANDULV

Hej,

Då var det dags för årets sista nyhetsbrev från SKANDULV som innehåller information om en ny publikation och två nya forskningsprojekt som startar nästa år. Jag önskar er en God Jul och ett Gott Nytt År!

Vetenskaplig publikation

Pedersen S, Angelstam P, Ferguson MAD, Wabakken P, and Storaas T. 2019. Impacts of wolves on rural economies from recreational small game hunting. *European Journal of Wildlife Research* 65:87.

<https://link.springer.com/article/10.1007/s10344-019-1319-x>

Sammanfattning: Ofta leder centraliserad förvaltning av stora rovdjur på landsbygden till konflikter mellan bevarande av vilda djur och landsbygdsutveckling. I denna studie testades hypotesen om att närvaro av varg minskar markägarintäkter från traditionell småviltsjakt och att markägarintäkterna är mer varierande närmare vargrevir. Den antagna mekanismen är att jägare fruktar att värdefulla jakthundar riskerar att dödas av varg, vilket resulterar i minskad jakt och därmed minskade intäkter för markägare i och nära vargrevir. För att analysera effekten av varg på intäkter från småviltsjakten användes data från 1990 till 2009 från förvaltningsområden i Hedmark och Opplands fylken i Norge, samt utbredning av vargrevir. Små förvaltningsområden visade ökande intäkter från småviltsjakt med ökande avstånd till närmaste vargrevir. Även den årliga variationen i intäkter minskade med ökande avstånd från vargrevir. Således kan närvaro av varg minska markägarnas intäkter från småviltsjakt och orsaka högre ekonomisk variation i närområdet. Även om de ekonomiska effekterna av varg kan kompenseras om myndigheter har viljan och de ekonomiska resurserna för detta, så kvarstår påverkan på livsstilen på landsbygden (tex rädsla för att värdefulla hundar ska dödas av varg under jakt).

Nya forskningsprojekt

Projektet "Beiting i skog med rovdyr for økt artsmangfold og bærekraftig produksjon av mat og tømmer" har finansierats av Norges forskningsråd under

2020-2023 och är ett samarbete mellan Høgskolen i Innlandet, NIBIO, SLU, Universitetet i Wyoming och Agroscope i Schweiz.

Kort sammanfattning av projektet: I Norge er noen områder prioritert for utmarksbeiting, mens det legges til rette for ynglende bestander av store rovdyr i andre områder. Ulvesonen ligger i de sørøstlige delene av Hedmark, Østfold og Akershus. Ulv og gaupe finnes i de fleste områder i sonen, og lengst nord i sonen finnes det også jerv og bjørn. Denne arealdifferensierte forvaltningen av husdyr og rovdyr har ført til at flere beitebrukere har sluttet å bruke utmarksbeiting i rovviltprioriterte områder. Storfe er mindre utsatt for rovdyrangrep enn sau, men av og til blir storfekalver tatt av ulv eller bjørn. Prosjektet skal undersøke risiko- og suksessfaktorene for storfe på utmark i ulvesonen og studere kyrnes atferd og stress i møte med rovdyr, med hjelp av GPS-klaver, aktivitetsloggere og sensorer som måler kroppstemperatur og puls. Prosjektet skal også finne ut hvor godt to inngjerdinger på flere kvadratkilometer som skal beskytte sau mot rovdyrangrep fungerer, og evaluere dette tiltaket i forhold til tapsstatistikk og barriereeffekten av gjerdet for vilt og allmenn ferdsel. Beitedyr påvirker plantesamfunn og ofte øker mangfoldet av planter og insekter på områder som er beitet regelmessig. Beitedyr kan holde vegetasjonen på ungsogsflater nede, slik at unge trær får mer lys og vokser opp raskere. Samtidig er små trær utsatt for ligge- og trampeskader. Prosjektet skal sammenligne artsmangfoldet og vegetasjonsstrukturen på hogstflater uten beitedyr med flater som brukes av storfe eller sau. Til slutt skal prosjektet lage en kostnad-nytte analyse av ulike former for utmarksbeiting i områder med rovdyr. En romlig modell vil kunne peke ut områder som kan være godt egnet til produksjon av husdyr, skog og artsmangfold med minst mulig tap til rovvilt.

Prosjektet "Den skandinaviske vargpopulationens oppgang og fall - en effekt av legal jakt, illegal jakt, inavel, sjukdom, eller naturlig dødlighet?" har finansierats av Formas under 2020-2022 och är ett samarbete mellan SLU, SVA, Høgskolen i Innlandet, och NINA.

Kort sammanfattning av projektet: Återkolonisation av stora rovdjur resulterar ofta i starka konflikter mellan olika intressen där illegal jakt är ett uttryck för denna konflikt. Efter tre decennier med en växande vargpopulation i Sverige balanserar nu antalet vargar på gränsen för gynnsam bevarandestatus. Stora områden i populationens utbredningsområde saknar varg vilket inte kan förklaras av ogynnsamma habitat eller av förvaltningsbeslut. Syftet med det föreslagna projektet är att undersöka orsakerna till nedgången i vargpopulationen och den ojämna rumsliga fördelningen. Genom att kombinera unika data från ett nästan komplett släktträd med årliga inventeringar av antalet reproducerande individer, deras identitet och inavelsgrad, och geografiska position, med livshistoriedata från märkta och döda vargar kvantifieras orsakerna till populationsnedgången. Resultaten kommer att öka förståelsen för vilka biologiska och/eller mänskligt kopplade faktorer som är viktiga för dynamiken hos återkoloniserande stora rovdjur. Projektet är direkt relaterat till bevarande av livskraftiga rovdjursstammar enligt EU:s habitat direktiv, och till en adaptiv, långsiktig och förutsägbar viltförvaltning enligt Naturvårdsverkets viltstrategi. Kommunikation med intressenter och förvaltningen om pågående forskning säkerställs bland annat genom återkommande årliga möten med förvaltare på nationell och regional nivå, intresseorganisationer, och forskare från de nordiska länderna.

GRENSEVILT

Titta in på GRENSEVILT's [hemsida](#) för de senaste uppdateringarna.

Bästa hälsningar,
Camilla

Camilla Wikenros
Koordinator SKANDULV
Fil.Dr.

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för Ekologi
Grimsö 152, 730 91 RIDDARHYTTAN
Telefon: 0581-69 73 44
camilla.wikenros@slu.se, www.slu.se
www.slu.se/skandulv

